

SISZÁNTUL

ELŐFIZETÉSI ÁRAK
 Helyben házhoz hozd: Vidékre postán szállítva.
 Egész évre . . . 36 korona Egész évre 40 korona
 Negyedévre . . . 9 korona Negyedévre 10 korona
 Egyes szám ára 16 fillér.

Politikai napilap

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
 Nagybánya, Szilágyi Dezsa-utca 5. Telefon: 2-63.
 A szerkesztőség kéziratok elvételére és hirdetések a
 szövegére nem vállal felelősséget. Kiadhatóak a titkosok.

Rágalmak a királyi család tagjairól.

Az antant aknamunkája Zita királyné ellen.

Budapest, július 2. (Saját tudósítónktól.) Huszár Károly országgyűlési képviselő ma a következő interpellációt jegyezte be a képviselőház interpellációs könyvébe:

Interpelláció a miniszterelnökhöz.

Mivel az ellenség titkos ügynökei és bujkáló cinkosai az olasz harctéri eseményekkel kapcsolatban a legképtelenebb gonoszsággal rágalmakat terjesztenek a királyi család tagjairól, főképpen a magyarok által oly hön szeretett Zita királyné fenkölt személyéről; minő intézkedéseket tett a kormány, hogy ezen botrányos kutmérgezésnek gyökeresen véget vessen? Mit szándékozik tenni a kormány, hogy az egész világ előtt dokumentáltassék, hogy nincs olyan magyar ember, akit egy percre is megtántorítana az antant ezen tendenciós aknamunkája, mely a dinasztia iránti változatlan hűséget, elsősorban a királyné Öfelsége személye iránti szeretetet, tiszteletet akarja a monarkia népeiben megingatni?

A Reichspost mai száma közli: A legutóbbi napokban mindenféle kószák hírek terjedtek el a Piave melletti visszavonulással kapcsolatban a királyi családról és a királynéről. A tegnapi bécsi lapok óva intették a közönséget, hogy a kószák híreknek hitelt adjon. A keresztény szociálista német népszövetség tegnap este a városháza osz-

lopcsarnokában népgyűlést tartott, amelyen több mint 6000 ember vett részt.

Határozati javaslatot fogadtak el, mely a legélesebb hangon fordul a titkos ügynökök ellen, akik tudatosan terjesztik a híreket, hogy a nép és a dinasztia közt levő jóviszonyt megromsítsák.

Ki a ruhadragító?

Vettük a következő sorokat:
 „Arra a kérdésre, hogy miért 1200 korona egy öltöny ára Nagyváradon, felvilágosításul küldöm az alanti kimutatást, egy jó öltönyről a mai árban és 4 évvel ezelőtti árban. Világosan meg lehet látni, hogy nem a szabó drágítja a ruhát, hanem valaki más..

Egy öltöny 1914-ben

3 m. szövet á 12 K	36 K
teljes hozzávaló	10 K
munkabér	18 K
egyéb kiadások és haszon	26 K
Összesen	90 K

Egy öltöny 1918-ban

3 m. szövet á 320 K	960 K
teljes hozzávaló	260 K
munkabér	76 K
egyéb kiadások és haszon	74 K
Összesen	1370 K

Tehát még 1914-ben tisztességes hasznót produkáltunk, ma nem keresünk meg a befektetett tőke 6 százalékat.

De hasonlítsuk össze a hozzávaló kellékek árait is:

	1914-ben	1918-ban
1 m. kabát bélés	3.— K	80.— K
ujja bélés	—90 K	40.— K
kabát zseb	—64 K	40.— K
nadrág zs.	—90 K	40.— K
ratiz vász.	—70 K	26.— K
kanavász	—40 K	22.— K
selyem	—07 K	02.— K
1 orsó cérna	—70 K	32—40 K
1 méter vorpász	—02 K	—30 K

S most tessék megmondani, ki itt a drágító!?

Tisztelettel

Fudally Bálint
 szabómester, szakoktató.

Mindjárt megmondjuk, ki a drágító?

Drágító az a hatóság, amely eltűri azt a szemrmetlen rablást, hogy a 12 koronás szövetért 320 koronát, a 10 koronás „teljes hozzávalóért” 260 koronát, a 3 koronás kabátbélésért 80 koronát, a 90 filléres ujjbélésért 50 koronát, a 64 és 90 filléres zsebért 40 koronát zsebeljenek, amely hat rendszerrel füleli le a kofát, ha az 50 filléres

toját 80 fillérért adja, de egy kiszuperált polgárral egy nyakleves erejéig sem veszi gondjaiba a nagy rablókat, akik egy orsó cérnáért 70 fillér helyett 40 koronát szednek. Drágító az a hallatlan nemtörődömség, mely megengedte, hogy a nyersanyagok uzsorások kezébe kerüljenek. Aki a 12 koronás szövetet 320 koronáért adja, az nem drágító; az rabló.

Igaza van Fudally Bálintnak, hogy ha ilyen áron szerzik be a nyersanyagot, akkor ők az 1200 koronás ruhára tisztán ráfizetnek. Szerencsés, akinek régebbi olcsó szövetje van; az ugyan nem fogja az öltönyt olcsóbban adni, inkább háztulajdonos lesz. Nem sok, de akad ilyen szerencsés ember is.

Maradjunk azonban a 12 koronáról 320 koronára szökött szövetárnál. Okvetlenül ennyibe kell-e kerülnie a szövetnek? Nem, mert ime a Népruházati Bizottság tud adni 130 és 170 koronás öltönyöket is, lehet tehát a békeárnak nem egészen kétszereséért ruhát kapni, pedig a Népruházati Bizottság minden erőszak nélkül, a meglévő forrásból keresi elő a szövetet. Lehetne módját találni annak, hogy az iparosok is tisztességes áron jussanak minden nyersanyaghoz, akkor aztán — bár ezt a kérdést félve tesszük fel — ugye bár az sem volna okvetlenül szükséges, hogy a békeidőbeli 18 koronás munkabér több mint 400 százalékkal s a békeidőbeli haszon majdnem 300 százalékkal emelkedjék?

No de nem kell ehhez a kérdéshez kezttyüs kézzel nyulni. Ha le lehet foglalni a gabonát a termelőnél, éppen olyan joggal tegye rá a kezét az állam minden szövetre, cérnára stbre s áru-sítsa azokat is a hatóság jegy ellenében azoknak, akik rászorulnak. Ne legyen a hadimilliomosnak husz új ruhája, míg a bíró tízéves kopott ferencfőzsefkabátban (utolsó ruhája!) alkalmazza rá a paragrafust s ne járjon a dobutcai boltosné hatezer koronás selyem kosztümökben, mikor a tanító a megfestett utolsó ágyhuzatokból csinál magának valami éppen hogy ruhának nevezhető tákolmányt. Nem igaz, hogy nincs anyag; ha kevesebb is, mint békében, de van annyi, hogy szükösen elég. Az sem igaz, hogy ha valami fogyóban van, akkor azonnal uzsorás kézre kell azt adni. Lisztben most ugyancsak nem bővelkedünk, mégis megkapja mindenki, amire szükség van, tisztességes áron, uzsorások

és más rablók közbelépése nélkül. Miért ne lehetne rendet teremteni a ruházat terén is? Lehet, csak akarni kell.

Ebbe a rendcsinálásba belenyomrodnék néhány szövetuzsorás galíciai, az bizonyos. Annyi baj legyen! Koldussá tettek elég embert, lerongyosították a magyar értelmiséget, éppen eleget türtük őket a nyakunkon négy éven át. Sok sóhajtozás helyett tegyenek is végre valamit a drágaság ellen azok, a kiknek kezükben a hatalom s ha néhány áruháalmazó, árdrágító, uzsorás belepusztul, annál jobb. Kettős lesz a nyereség: vége lesz a drágaságnak és tisztul a levegő. Nagy szükség van mind a kettőre Magyarországon! *

A választójogi javaslat vitája.

A képviselőház ülése.

Szász Károly elnök féltizenegykor nyitotta meg az ülést.

Az első szónok Brandsch Rudolf (szász) hive az általános, egyenlő, titkos választójognak. Véleménye szerint olyan törvényt kell csinálni, amely hosszú időre kikapcsolja ezt a kérdést. Az általános, egyenlő választójognál még igazságosabbnak tartja az arányválasztói jogot. Nem tartja szerencsésnek, hogy Vázsonyi törvényjavaslatát nem fogadták el, mert a bizottsági javaslat nem biztosítja a választások tisztaságát. — Ebből a szempontból bírálja el a javaslatot. Abban a reményben, hogy a részletes vitánál korrigálják a hibát, a javaslatot általánosságban elfogadja.

Pető Sándor még általánosságban sem fogadja el ezt a törvényjavaslatot, mert az úgy a választójog terjedelme, mint a választók összeírása és a választások tisztasága szempontjából nem más, mint a Tisza-féle 1913. évi javaslat novellája és a kettő között a különbség az, hogy amott a korhatár 30 év volt, a melyet a második javaslatban 24 évre szállítottak le. A Vázsonyi-féle javaslat alapján áll és ebből a szempontból kritizálja a javaslatot. — A bizottság javaslata szerint több mint egy millióval kevesebb lesz a szavazó, mint a Vázsonyi-féle javaslat szerint lett volna. Ez a számkülönbség azonban valóság szerint még nagyobb lesz. Megfelel-e ez a rendszer annak az irányzatnak, amelyet a király megjelölt?

Egy hang: Meg!

Pető Sándor: Összehasonlítja ezt a választójogi törvényjavaslatot több külföldi állam választójogával és arra az eredményre jut, hogy mindegyik előbb van, mint a mienk. Véleménye szerint ez a javaslat nem felel meg annak az irányzatnak, amelyet a király jelölt meg, amikor azt mondta, hogy a nagy időknek és a nemzet által hozott áldozatoknak megfelelő jogkiterjesztés legyen az új választói törvény. A Vázsonyi-javaslat már kompromisszum eredménye volt, amelyet a radikális irányzat kötött a konzervatívokkal. Rossz politikának tartja a konzervatívok részéről, hogy a mai, rájuk nézve kedvezőbb

konjunkturát felhasználva, feldöntik a kompromisszumot és reakciós törvényt akarnak csinálni. Minden, ami lényeges és jellegzetes volt a Vázsonyi-féle javaslatban, az kimaradt.

Olyan tréfák, mint ez a választójogi tréfa, amikor már feladták a lényegét, de még mindig azt hangoztatják, hogy ragaszkodnak a lényeghez, világossá teszik, hogy az ország megérett a radikális választójogi reformra.

A háboru után olyan reformért fogunk küzdeni, amely a főrendiházra is ki fog terjedni és olyan választójogot akarunk és fogunk elérni ebben az országban, a minővel Európa más országaiban találkozunk.

Kimutatja a javaslat hibáit, hangsúlyozza, hogy minden háborus ország megadta a katonáknak a választójogot. Követeli a nők egyenjogosítását. Ezután kéri, hogy beszédét délután folytathassa.

Ekkor az elnök az ülés folytatását dél után 4 órára halasztja.

A délutáni ülés.

A délutáni ülést Simontsits alelnök nyitotta meg. Pető Sándor befejezi a délelőtti megkezdett beszédét. A javaslatot nem fogadja el.

Giesswein Sándor felszólalásában a nők választójogáért száll sikkra. A nők szereplése a közéletben és politikában a pacifizmust fogja szolgálni. Norvégiában a nők szereplése a hőzségi közigazgatásban csökkentette az alkoholizmust. Ezután felsorolja a javaslat hibáit, majd határozati javaslatot nyújt be a nők választójoga érdekében. A javaslat nem elégíti ki, de elfogadja, mert hive a fokozatos fejlődésnek.

Rónay Jenő sajnálja, hogy indítványait az előadó nem vette tekintetbe. Így a javaslatot a magyarság szempontjából nem tartja kielégítőnek, mert így még az is lehetséges, hogy 10—15 év múlva a hazaárulók törvényhozók is lehetnek.

Gróf Károlyi Mihály felszólalása.

Gróf Károlyi Mihály konstatálja, hogy Wekerle Sándor nem a többségi jog alapján lett miniszterelnök, mégis a többség befolyására engedett elveiből. Hivatkozik Wekerle-nek az alkotmánypártban legutóbb tett nyilatkozatára, mikor is Wekerle kijelentette, hogy ragaszkodik az eredeti javaslatban lefektetett elvekhez és semmiféle ígéretet se jobbra, se balra nem tett. Felszólítja Wekerle-t, nyilatkozzék: hogyha a többség leszavazza a kormány külön indítványát, levonja-e a konzekvenciát és fog-e a nemzethez apellálni? Ezután részletesen fejtegeti a javaslat hibáit, megállapítja, hogy az eredeti javaslaton végzett módosítások egyenesen lényegbevágók. Beismeri legyőzöttségét, de ez nem jelenti pártjának, zászlójának legyőzését is. Ha a javaslatból törvény válik, tovább agítál az általános, titkos, egyenlő választójog érdekében s meg van győződve róla, hogy övé lesz a végleges győzelem. A javaslatot nem fogadja el.

Ezután az elnök indítványára elhatározták, hogy a holnapi ülésen, tekintettel a bejegyzett interpellációk nagy számára, már 5 órakor áttérnek az interpellációk meghallgatására.

Ülés vége egynegyed 9 órakor.

* Fényképészeti lemezek, papírok, vegyszerek, előhívók stb. kapható Farkas István „Apolló” drogériájában, Rákóczi-ut 7—B.

Nem kap Nagyvárad lisztet.

Fedezzük a szükségletet a megtakarításokból.

Nagyvárad volt körülbelül az egyetlen vidéki város az országban, amelyben a háboru most már majdnem négy éves hosszú ideje alatt egyetlen napra sem akadt meg a közönség liszt és kenyér ellátása, pedig nem egyszer igen szűkmarkuan utalta ki a Hadi Termény központja, illetve a közéletmezési miniszter Nagyvárad város lisztjárdóságát.

Amikor Aradon, sőt Debrecenben és Szegeden is liszthiánnyal küzdöttek, sőt napokig nem volt a közönség részére liszt, Nagyvárad város közönsége részére mindig kitudta szolgáltatni a városi közéletmezési ügyosztály a megszabott lisztadagokat. Bármiként gondolkozzék is valaki a közéletmezés nagyváradai vezetéséről, ezt nem lehet letagadni s éppen az említett városok példáján okulva, kicsinyelni sem szabad, ha az igazságot tekintjük.

És ez a kedvező eredmény Lukács Ödön főjegyző előrelátó gondosságának és takarékosságának köszönhető, mert állandóan arra törekedett, hogy a közönség szükségletének kielégítése mellett olyan tartalék készletről gondoskodjék, hogy amikor a város nem is kapja meg a részére megállapított lisztmenyenyiséget, biztosíthassa a közönség részére a lisztkiszolgáltatás zavartalanságát.

Szükségesnek tartottuk, hogy ezekre rámutassunk most, az elmúlt négy, talán legkritikusabb pár hetében, mikor az aratás előtt az ország csekély készletét a szövetséges országok nálunk még jobban nélkülöző népeivel kell megosztanunk.

Most kellett volna megérkezni a közéletmezési miniszter kiutalásának Nagyváradra a július hónapra megszabott lisztből. Ehelyett azonban tegnap megérkezett a miniszter távirata, amelyben arról értesíti a várost, hogy a rendelkezésre álló csekély lisztkészlet elsősorban a katonaság ellátására szükséges és így Nagyváradnak a július 1-től 15-ig terjedő időre egyáltalán nem utalhat ki semmi lisztet, hanem a szükségletet fedezze a város az esetleges megtakarítások folytán meglévő készletből.

Ez elég kurtán és furcsán van mondva. Nagyvárad közönsége tehát elégedjék meg július hónapban a részére megállapított 85 vagon liszt helyett 25 vagon liszttel, — vagy koplaljon.

Szerencsére azonban ez az utóbbi nem következik be, sem az eddigi ugyanis szűkös liszt- és kenyéradagokat nem kell leszállítani, mert a kellő elosztással kihirjuk a kritikus hónapot.

Lukács Ödön előrelátása és takarékoskodása megmenti a várost ezuttal is az élelmezési csódtól, mint már annyiszor a négy év alatt, amikről persze a közönségnek fogalma sem volt, mert mindig kikapta a maga liszt- és kenyéradagját.

Ha nehezen is, kihuzzuk már ezt a pár hetet még, amikor az új kenyér ideje elérkezik.

Fantasztikus győzelmi hírek Olaszországban.

Budapest, július 2. (Saját tudósítónktól.) Rómából jelentik: Cabori radikális képviselő a kormány ellen fordult és követeli, hogy a kormány erélyesen lépjen fel az olasz hadsereg fantasztikus győzelméről szóló túlzó híresztelések ellen, mert a fronton elért olasz sikerekről szóló hivatalos jelentések a hazug hírek következtében majd nagy lehangoltságot keltenek.

Harc az olasz torpedókkal.

Budapest, július 2. A tengerészeti vezérkar közli:

— Torpedó egységeink kisorszata július 2-án a reggeli órákban az északi Adrián tulsúlyban levő erős ellenséges torpedó erőkre bukkant. Rövid távolságból élénk tüzelés fejlődött ki, mely alkalommal sikerült egységeinknek egy nagy ellenséges torpedózuzót tüzeléssel felgyújtani, egy másikat pedig súlyosan megrongálni. Az ellenség az ütközetet félbeszakította és fölényes gyorsasággal visszavonult állomáshelyére. Egységeink csak egészen jelentéktelen károkat szenvedtek, néhány könnyű sérülésen kívül nem volt semmi veszteségünk.

Mihály nagyherceget cárrá kiáltották ki. A cseh-tótok Moszkva ellen vonulnak.

Budapest, július 2. (Saját tudósítónktól.) Kievből jelentik: Kato admirális parancsára japán csapatok szálltak partra Vladivosztkban, hogy támogassák a bolsevikiek ellen irányuló cseh-tót és ukrán mozgalmat. Alexandrovics Mihály nagyherceget cárrá kiáltották ki. Mihály cár a cseh-ekkel és tótokkal Moszkva ellen vonult.

Az olasz hadvezetőség Wekerle nyilatkozatáról.

Budapest, július 2. (Saját tudósítónktól.) Luganóból jelentik: Wekerle Sándor miniszterelnöknek a képviselőházban tett nyilatkozata, melyet a Piave melletti csata veszteségeiről tett, alkalmat ad az olasz hadvezetőségnek annak kijelentésére, hogy az ellenség maga is bevallja súlyos vereségét. A Stefani-ügynökség felhivatalos jelentése szerint Wekerle miniszterelnök nyilatkozatában erősen túlozza az olasz veszteséget, bár adatai nem ellenőrizhetők, mert a cenzura az ellenség jelentéseit most sem engedi közölni s az olasz hadvezetőség veszteség listákat még mindig nem ad ki.

Kerenszki új orosz hadserege.

Budapest, július 2. (Saját tudósítónktól.) Bernből jelentik: A Journal jelenti, hogy Kerenszkinek az az óhaja, hogy az antant küldjön bizonyos csapat kontingenst Oroszországba, mert meg van győződve róla, hogy a csapatok köré hamarosan új orosz hadsereg fog csoportosulni. E csapat kontingensnek kifejezetten nemzetközinek kell lenni és nem szabad sem kizárólag francia, sem kizárólag japán katonákból állania.

A német előkészületek az angol front ellen.

Budapest, július 2. (Saját tudósítónktól.) Bernből jelentik: A Daily Mail írja: A németek, úgy látszik, teljesen befejezték előkészületeiket az angol fronton. A németek tartalékaik háromnegyedrészt az angol front ellen koncentrálták.

Londonban az ál Kerenszki időzik?

Budapest, július 2. (Saját tudósítónktól.) Bernből jelentik: Itteni maximalista körök kétségbe vonják, hogy a valódi Kerenszki érkezett Londonba. Feltűnő gyanusnak tartják, hogy Kerenszkinek az angol fővárosban való időzését eddig el tudták titkolni.

A Wolff-ügynökség esti jelentése.

Berlin, július 2. (Saját tudósítónktól.) A Wolff-ügynökség jelenti 2-án este:
A harctereken nincs ujság.

A vörös gárdisták a cseh-tótok ellen.

Pétervárról jelentik: A harcok színhelyéről érkező jelentések mondják, hogy az orosz vörös gárda az Ural vidékén összpontosult és offenzívába ment át a cseh-tótok ellen. A Niugin mellett vívott ütközetben a vörös gárdisták megverték az ellenforradalmárokat. A nyugati Uralban megfutamtították a cseh-tótokat, a kik súlyos veszteségeket szenvedtek.

Az olasz harctéren élénk tüzérségi tevékenység.

Budapest, július 2. A miniszterelnökségi sajtóosztály távirata. (Hivatalos.)

Olasz harctér.

Az egész olasz arcvonalon igen élénk tüzérségi tevékenység, amely ma reggel a Brenta és a Piave között és a Piave alsó folyásánál jelentékennyé vált. Nagyobb gyalogsági harci cselekmények a tegnapi napon át szüneteltek.

A vezérkar lőnöke.

Meghiusult ellenséges támadások nyugaton.

Berlin, július 2. A miniszterelnökségi sajtóosztály távirata. A nagyfőhadiszállás jelenti:

Nyugati harctér.

Ruprecht bajor trónörökös hadcsoportja. A harc vonal több helyén erős tüzérségi tüzelésű rajtaütések vezették be az ellenség vállalkozásait. Visszautasítottuk őket.

A német trónörökös hadcsoportja. — Az Oisetől nyugatra, az Aisne től délre élénk felderítő tevékenység. Az ellenségnek erős részleges támadásait a Curcp tól és a Chant-Thierrytől nyugatra saját harci területükön megheiusítottuk.

Udet hadnagy 37 és 38, Crol hadnagy 23 és 24-ik légi győzelmét aratta.

Ludendorff, első lőszállásmester.

Páris a hadikörletben.

Genf, július 2. Az Echo de Paris és más francia lapok, amelyek a Guillomat párisi kormányzó terveit ismerik, hírül adják, hogy ismét tömeges kilakoltatások lesznek Párisból, amely most már a hadikörletbe tartozik. A párisi községtanács nagy pénzüsszeget szavazott meg párisi gyermekeknek Közép Franciaország falvaiban való elhelyezésére.

Hír szerint a főparancsnokság azzal fogja kezdeni működését, hogy kiutasítja Párisból a nem szívesen látott egyéneket.

Anglia megszállta a Murmanpartokat.

Berlin, július 2. Németországban hosszabb idő óta a legnagyobb érdeklődéssel figyelik, hogyan veti meg a lábát Anglia a Murman-partmelléken és a Ladoga és Onega tavak vidékén. Ez a megszállás már tartós jellegűvé kezd válni, úgy hogy az Északi-Jégestenger orosz partja teljesen Anglia kezében van. Ezzel a megszállással Anglia Finnországot is elzárta a Fehér-tengertől.

Miután Anglia ilyen módon befészkelte magát Észak Oroszországba, Németország kénytelen Finnország katonai megszállását továbbra is fenntartani, ily körülmények között tehát Németországban nem gondolnak arra, hogy a német csapatokat Oroszországból, illetőleg Finnországból visszavonják, bár ezt a szociáldemokraták és más baloldali pártok is követelték a birodalmi gyűlésen.

Londoni közlések szerint az angol kormány tényleg elhatározta, hogy fegyveresen beleavatkozik Oroszország belső ügyeibe. — A lapok továbbá arról értesülnek, hogy az Egyesült Államok kormánya e tekintetben más véleményen van és a békés megoldásnak a híve.

A párisi Journal közli, hogy Kerenszki, aki Párisba érkezett, annak a nézetnek akar

híveket szerezni, hogy a szövetségesek csapatokat küldjenek Oroszországba. A Journal azt hiszi, hogy e csapatok kapcsán rögtön új orosz hadsereg keletkezne. A csapatok összeállításának nemzetközinek kellene lenni, kizárólag francia vagy kizárólag japán csapatok nem kívánatosak. Egyébként Kerenszki tisztában van azzal, hogy ez az intervenció nagy nehézségekbe ütközik.

Czernin feltűnést keltő kihallgatása

Budapest, július 2. (Saját tudósítónktól.) Bécsből jelentik: Itteni politikai körökben élénk feltűnést kelt, hogy Czernin volt külügyminiszter egy órási kihallgatáson volt Öfelségénél. A kihallgatás okát még nem tudják.

Az ukrán-német béke.

Budapest, július 2. (Saját tudósítónktól.) Steinheil báró, az új berlini ukrán követ a Lokalanzeiger egyik munkatársának kijelentette, hogy a hetmann és kormánya igyekszik megerősíteni és mélyebbé tenni a két állam jó viszonyát és kifejleszteni ezt a viszonyt mindkét államra kedvező szövetséggé. Azután jellemezte, mennyire helyreállt a rend a hetman uralma alatt és mint javultak szemlélatomást Ukrajna gazdasági viszonyai. Báró Steinheil szerint az ukrán orosz béke létre fog jönni.

Steinheil báró megbízást kapott arra is, hogy a békeokmányokat kicserélje és a hetman kéziratát vitte a császárnak. A békeokmányok kicserélése Bécsben is meg fog történni.

A Kaszinó tisztújító közgyűlése.

A Biharmegyei Nemzeti Kaszinó tegnap tartotta első közgyűlését a Tisza Kálmántéri új otthonában, amelyen a tagok nagy számmal voltak jelen.

A közgyűlésen dr. Fráter Imre elnökölt.

A megnyitás után beszámolt az igazgatóság a Kaszinó múlt évi működéséről, amelyet a számadásokkal és az idejű költségekkel együtt egyhangulag elfogadtak.

Dr. Medvigy Gábor szólalt fel ezután általános helyeslés mellett köszönetet mondott dr. Fráter Imre elnöknek azért a buzgó tevékenységért, amellyel a Kaszinónak oly kellemes, barátságos új otthonot szerzett, amelyben a tagok jól érzik magukat s amely az igényeket teljesen kielégíti.

Majd a lemondott igazgatók újráválasztása következett. Igazgatókká választottak: dr. Beöthy László, Czifra Kálmán, Fráter Barna, dr. Fráter Imre újból egyhangulag, három évre.

A választmány tagjaiul megválasztottak dr. Barta János, Bölöny József, Böhm Jenő, Frankó Endre, dr. Lábán Lajos, Malatinszky Lajos, dr. Medvigy Gábor, dr. Móricz Ernő, Nadányi Miklós, dr. Orley György, Pallay Lajos, Rimler Károly, Siket Traján, dr. Szunyogh Pál, dr. Thury Kálmán, mind egyhangulag.

A Kaszinó vezetősége gondoskodik a tagok minél kellemesebb szórakozásáról, a mire az új barátságos otthon igen alkalmas. Legközelebb nagyszabású kugliverseny lesz a Kaszinó kerthelyiségében, amely csütörtökön, július 4-én kezdődik s naponként egy hétig tart. A versenyre értékes díjakat tűztek ki.

A termésrendelet.

A m. kir. miniszteriumnak 2490—1918. számú rendelete alapján az 1918. évi buza, rozs, kétszeres, köles, tatárka, árpa és zab termésnek zár alá vételét, igénybe vételét és feldolgozásának szabályozását illetőleg a következőket hozom az érdekeltek tudomására:

Minden termelőnek 1918. évi buza, rozs, kétszeres, köles, tatárka és zabtermése a közlelmezési és közszükséglet biztosítása végett zár alá helyeztetik és afelől a termelő csak a jelen rendeleteiben megszabott korlátok között rendelkezhetik.

A jelen rendelet alkalmazásában termelőnek kell tekinteni azt is, aki az 1918. évi termésből haszonbér, munkabér, aratórészt, cséplőrészt, konvenció, párbér vagy más hasonló természetbeni szolgáltatás fejében kap a termelőtől búzát, rozst, kétszerest, kölest, tatárkát, árpát vagy zabot. Ehhez képest a zár alá vétel az ily címen kapott terményekre is kiterjed és birtokosuk azokkal szintén csak a jelen rendeletben megszabott korlátok között rendelkezhetik.

A termelő köteles a zár alá vett termést az előre látó gazda gondosságával learatni és mihelyt arra a termény alkalmassá vált, minden indokolatlan késedelem nélkül kicsépelteni. A cséplés megkezdését az élelmezési ügyosztálynál be kell jelenteni.

Ott, ahol a cséplést kellő időben meg nem kezdik és idejében le nem folytatják, a törvényhatóság első tisztviselője a mulasztó költségére a cséplésnek közérővel való fogantatását elrendelheti.

Az 1918. évi termésből kicsépelte buza, rozs, kétszeres, köles, tatárka, árpa és zab mennyiségét a termelő írásban az élelmezési ügyosztálynál köteles bejelenteni.

Aki gőzcséplőgéppel avagy benzinnel, petrolummal, villamos vagy más motorikus erővel hajtott cséplőgéppel vagy járgányos (állati erővel hajtott) cséplőgéppel, akár maga, akár a más részére az 1918. évi termésből búzát, rozst, kétszerest, kölest, tatárkát, árpát vagy zabot csépel köteles az általa végzett csépléseket az élelmezési ügyosztálynál bejelenteni.

Aki az 1818. évi buza, rozs, kétszeres, köles, tatárka, árpa és zabtermését részben vagy egészben kézierővel hajtott cséplőgéppel, hadaróval vagy nyomtatással csépel ki, az ilyképp kicsépelte mennyiségekre nézve a bejelentést csakis mint termelő köteles megtenni.

A termelő a bejelentést a cséplés befejeztével, ha azonban a cséplés két hétnél tovább tart, kéthetenként az élelmezési ügyosztálynál köteles beszolgáltatni.

A termelőnek a bejelentőlapon a saját, a cséplő és aratómunkások és a gépész részére kicsépelte gabonamennyiséget külön kell bejegyeznie, s ha a termést cséplőgéppel csépelte, a géptulajdonos nevét és lakóhelyét is fel kell tüntetnie. A szükséges bejelentőlapokat úgy a termelőnek, mint a cséplőgéptulajdonosoknak a rendőrség fogja kézbesíteni.

Minden cséplőgép birtokosa (bérlője, kezelője) az elcsépelte összes buza, rozs, kétszeres, köles, tatárka, árpa és zabmennyiség lezárlásáról és a mázslási adatok pontos feljegyzéséről köteles gondoskodni. E célból a cséplés megkezdése előtt a községi előjáróságnál összefűzött cséplőkönyvet mutat be hitelesítés végett. A cséplőkönyvön a vezetőért felelős személy nevét fel kell tüntetni. A cséplőkönyvbe minden mázslást, továbbá a termelő és cséplési napok szerint összegzett eredményeket haladéktalanul be kell vezetni és a bejelentéseket ezek alapján kell megtenni.

A cséplőgép birtokosa (bérlője, kezelője) a cséplőkönyvet megőrizni és azt a cséplés befejeztével az élelmezési ügyosztálynak átadni tartozik.

Az ugyanegy községben végzett cséplés

eredményét a gép birtokosa (bérlője, kezelője) köteles hetenkint, termelőnkint és terményenkint részletezve annál a községi előjáróságnál, (polgármesternél) bejelenteni, amelynek területén a cséplés történt. A bejelentéseket csakis a községi előjáróság (polgármester) által kiadandó s egy hétre — (vasárnap—szombat) szóló bejelentőlapokon szabad megtenni.

A községi előjáróság (polgármester) a bejelentőlap beszolgáltatását a bejelentőlaphoz tartozó szelvényen tanúsítja.

Az Országos Közlelmezési Hivatal vezetésével megbízott miniszter, valamint a földmivelésügyi miniszter megbízottai, illetőleg kijelölt szervei, továbbá a m. kir. központi statisztikai hivatal megbízottai, ugyszintén a hatóság és az átvevő bizottság a bejelentett adatok helyességének megálliapítása végett a bejelentésre kötelezettek feljegyzéseit és a bejelentőlapokat a helyszínen megvizsgálhatják.

A termelő magtermése a cséplés időpontjában, tehát a mag kihulltával egyidejűleg a közszükségleti célokra igénybevétezik és azt vagy annak bármely részét a termelő, az alábbiakban megjelölt esetet kivéve, fel nem használhatja, fel nem öröltetheti, fel nem etetheti, fel nem dolgoztathatja, el nem idegenítheti, azon másnak jogot nem engedhet és azzal másként nem rendelkezhetik, hanem azt, a hatóság által részére feloldott mennyiség kivételével, a Haditermény Részvénytársaságnak átadni köteles.

Ha a termelő rászorul arra, hogy házi vagy gazdasági szükségletére saját terméséből valamely mennyiséget még a cséplés befejezése, illetőleg az átvevő bizottsággal való leszámolás előtt felhasználjon, ezt a mennyiséget az őt jogosan megillető egész házi és gazdasági szükséglete terhére saját felelősségére felhasználhatja, azonban az ilyképp felhasznált mennyiségről terményenkint részletezett pontos jegyzéket vezetni és azt az elszámolás alkalmával az átvevő bizottságnak bemutatni köteles.

Ez a mennyiség azonban a házi és gazdasági szükséglet tekintetében — a vetőmagtól eltekintve, amelyre nézve a bevetett terület irányadó — azt a mennyiséget meg nem haladhatja, amelyet a termelő az átvevő bizottsággal való elszámolás megejtéséig a fennálló rendelkezések értelmében házi és gazdasági szükségletére jogosan felhasználhatott.

A termelő jogosult termését a H. T. illetékes bizományosának megvételre felajánlani, még mielőtt az átvevő bizottság a leszámolás végett gazdaságában megjelenik. A H. T. bizományosa a termelőnek a tőle tényleg elszállított terményről átvételi elismervényt köteles kiszolgáltatni, amelyet a termelő megőrizni s az átvevő bizottság előtt saját igazolására felmutatni tartozik.

A termelő jogosítva van egyik gazdaságának terméséből ugyanazon vagy más törvényhatóság területén levő háztartása vagy gazdasága számára megfelelő mennyiségű termény feloldását az elszámolás előtt is az átvevő bizottságtól kérni, ha utóbbi gazdaságában ottani házi és gazdasági szükségletének fedezésére elegendő termése nincsen.

A termény elszállítására a termény fekvése helyén eljáró átvevő bizottság írásbeli igazolása alapján polgármester ad az Országos Közlelmezési Hivatalt vezető miniszter előzetes felhatalmazásával szállítási igazolványt.

Az említett személyek a kapott terményekből a rendelet alapján részükre feloldott mennyiséget külön engedély nélkül az átvevő bizottság igazolása alapján állandó lakásuk helyére akkor is elszállíthatják, ha az a hely nem annak a törvényhatóságnak a területén fekszik, ahol a termény termett. Az átvevő bizottság a leszámolási jegyzék másolatát az említett termelő lakóhelye szerint illetékes átvevő bizottságnak megküldeni tartozik. Az elszállításhoz, ha ez vasuton, hajón vagy

gépkesin történik, a járási főszolgakiró (polgármester) által kiállított szállítási igazolvány szükséges.

(Folyt. köv.)

A bábjátékos számcsereje.

(4 helyett 1.)

Nagybárod kis város, de van a piacnak vurstlija s ott bábjátékos Dávid Ignác évek óta. Azért, hogy a kisváros és környékének süvövényei előtt Vitéz János és Paprika Jancsi tetteit eljátszhatja, mutatványos adót kell fizetni s ezt ő szorgalmasan be is fizette.

Befizette az egy koronát, amennyiről az engedély szólt, de egyszer megnézték az eredeti határozatot s abban 4 koronáról beszélt az előjáróság. Közokirat hamisítás miatt vonta Dávidot kérdőre a törvényszék s el is ítélte 6 havi fogházra.

A nagyváradai ítélőtáblának Harmathy Károly kuriai bíró elnöklésével üléselő tanácsa (jegyző: Alliquander Kálmán dr) tegnap tárgyalta a bábjátékos közokirathamisító ügyét. Kihallgatták eskü alatt Debreczeny Sándor nagybárodai segédjegyzőt, aki vallotta, hogy a 4 est Dávid vakarta ki az engedélyből és 1-est irt be helyette. Baróthy Pál főügyész helyettes vádbeszéde és Medvigy Gábor dr védőbeszéde után a királyi tábla a törvényszék ítéletét megerősítette.

Dr Pognár Szevér hősi halála.

Tegnap délelőtt egy tábori szürkébe öltözött öreg népfelkelő szállott be a villamosba az olasz vasúti állomáson. Két nagy csomag volt nála. Elhelyezkedett s menetközben megkérdezte:

— A Szaniszló-utcánál megáll-e ez a villamos?

Az utasok barátságosan feleltek, a katonának beszédbe elegyedett velük s közben elmondotta, hogy szomorú járatban van: a Szaniszló-utcán Pognár Szevér főhadnagy ur hozzátartozóit keresi, ő volt a Pognár Szevér tiszti szolgája, most hazahozza a gazdája holmiját, mert a szegény főhadnagy ur a Piave melletti harcokban hősi halált halt.

A villamoskocsiban ülők megdöbbenve hallották a szomorú hírt. Pognár Szevér halála súlyos vesztesége Nagyvárad város társadalmának, elsősorban pedig az ügyvédi karnak, melynek az elesett hős egyik legkiválóbb tagja volt.

Rádl Ödön tanítványa volt Pognár Szevér, a kiváló mesternek méltó növendéke. Mellette volt ügyvédjelölt, majd mint ügyvéd is csaknem kizárólag bűnügyekkel foglalkozott. Kitűnő készültsége, alapos és biztos judiciuma, szónoki tehetsége fényes karriert biztosított számára. Modorával mindenkit megnyert, ama kevesek közé tartozott, a kiknek nincs ellenségük. Kizárólag ügyvédi hivatásának élt, nem forgácsolta el erejét más téren, annál szebb sikerei voltak a véddői asztalnál.

Ezt a szépen induló karriert törte ketté a háború, Pognár Szevér a mozgósítás első napja óta katona. Mindjárt 1915 elején Szer-

biában súlyosan megsebesült; az elsők között volt, a kik a Signum Laudis Nagyváradon megkapták. Felgyógyulása után harcolt Albániában is, majd az olasz frontra került. Mindenütt vitézül megállotta helyét; mint katonát is ugyan az a szigorú kötelességtudás és páratlan lelkiismeretesség vezérelte, a mi polgári életében jellemezte és biztosított részére köztiszteletet. Hü volt kötelességéhez a halálig.

Nagyvárad egész társadalma őszinte mély részvétellel fordul a gyászba borult Pognár család felé, mely ime egyik legkiválóbb tagjával, annyi szép remény összeomlásával áldozott a haza oltárán.

Válóperek szaporodása.

Háború előtt is tekintélyes számmal jelentkeztek a törvényszéken a válóperek, miket ekeseredett férfiak és boldogtalan feleségek indítottak. Most azonban a háború negyedik esztendőjében legalább 100 perccel több a válóper, akárhogy is szépítjük a dolgot.

A királyi törvényszéken Sztachó Szevér tanácselnök előtt folynak le ezek a szomorú percek, csupa tönkrement családi élet, csaldott szerelem, fékezhetetlen hűtlenség és megbocsáthatatlan könnyelműség vetődik ki a periratokból, miket buzgó fiskálisok az idő rövidségére tekintettel hadarva olvasnak fel.

Mintha egy iszapos áradat vetné fel a fenékről az összes boldogtalanságot, kétségbeesést és a lélek minden mocsarát, olyan ez a felolvasás, amelynek nincs vége hossza.

Egy egy ülésen 60—70 válóperet morzsolnak le a bíróság előtt s szakadatlanul ömlik az anyag az élet mélységeiből. Jórészt hadifoglyok indítják feleségeik ellen, akik a házastársi hűséget súlyosan megsértették, — míg férfiek a hadifogság keserveit élték át. Mikor a férfiek hazajöttek, készen volt a válóper anyaga, kézzelfogható bizonyítékokat szolgáltatott a férfiek kezébe a szomszédság s a jóbarátok serege.

Van aztán másféle válóper is: a hűtlen elhagyás, a férj vagy a feleség nem kíván tovább együttélni a másikkal.

Van egy kishirdetéses eset: a férj egy helyi lap kishirdetése útján jutott feleségéhez, aki gazdagnak és leánynak mondotta magát a hirdetésben. Sem gazdag nem volt, sem leány, ez utóbbiról a rendőrség nyilvántartásai adtak felvilágosítást. — A csaldott férj most válni akar. Hogy teheti e, majd elváltik.

* A rendőrség államosítása. A rendőrség államosításának ügye elérkezett a megvalósuláshoz. A multkor a belügyminiszter bekérte a nagyváradai rendőrségi hivatalnokok neveinek s beosztásának a jegyzékét s most egy újabb sürgős leiratot küldött a városhoz, melyben elrendeli, hogy a rendőrség felszerelésének és berendezésének leltárát nyolc nap alatt küldjék fel. Ezt a munkát a tanács megbízása folytán Örómy Gyula városi építész vezetése alatt kirendelt bizottság el is végezte.

A hadimilliomosok.

Könyv jelent meg a hadimilliók gyűjtőiről, a szerencselovagokról, az áruhalmozókról, a jogosulatlan haszonszerzőkről, az új milliomosrendről.

Könyörület és kimélet nélkül mondja el csepeli Weisz Manfréd, Horvát Ákos, Kűszner Albert, Wolfner Gyula és Társa, Bálint Dezső, az árdragító Zeidl Vencel, Barna Gusztáv bukimeker és sok társának millióra való jogosulatlan törekvését a szerző, Kozma Nándor, aki vérrel és könnyel írta tele ezt a könyvet s a milliók felhalmozásának tényeit beszéli el.

Rettenetes könyv, amely a hadiözvegyek, árvák, rokkantak, lerongyolódottak szemét keserves látványra fogja felnyitni s a magyar erkölcsi erőket akarja mobilizálni, hogy helyreállítsa a társadalmi egyensúlyt. Borzalmas, lélekzetállító adatai vannak e könyvnek, amelyből minket házilag az érdekel, hogy Ullmann Sándor védője, Gál Jenő 200 ezer koronát keresett védencétől. A boltosinasból milliommossá lett Horvát Ákos története, Faludi Gábor színigazgató felgazdagságának hihetetlen gyorsasága rémregénybe való leírás, de a többi is mind egy-egy fantasztikumszámba megy, holott rideg adathalmaz.

És e könyv hőseiből egy grandiózus vonás hiányzik, amely Lánzy Leónál semmi se lenne, számba nem vehető volna, de nála a kiengesztelés jeléül jelentkeznek. Egynek sem jutott eszébe, hogy amikor millióit megszerzte a katonák vére árán, front mögött, a vak katonák, a hadiárvák és özvegyek javára az 5—100 millióból egyet, csak egyetlen egyet felajánlott volna a honvédelminiszternek. Lovakra, házakra, fényűzésre ment minden. A nemes vonás kimaradt az új hadimilliomosokból.

Felhívás a gazdaközönséghez.

A közlelmezési miniszter urnak 122000—1918. számú rendelete alapján a következőket hozom az érdekeltek tudomására:

A hadsereg és a polgári lakosság zavartalan ellátása féltetlenül megkívánja, hogy az aratási és cséplési munkálatok a legrövidebb időn belül megkezdessenek, hogy ilyképpen az egyes termelőkkel az átvevő bizottságok a leszámolást megejthessék és a felesleges termény mennyiséget átvehessék. A hazafias magyar gazdaközönség befogja látni, hogy a magyar nemzet titáni küzdelmében mily fontos érdekek fűződnek a hadsereg és a polgári lakosság zavartalan ellátásához és hogy mily nagyfontossággal bír az a körülmény, hogy az új termés közellátás céljaira minél előbb felhasználhatóvá válják. A termés korai kicséplése és beszállítása révén a gazdaközönség nemcsak hazafias kötelességének tesz eleget, hanem az által anyagi előnyökhöz is jut, mert mindazok, akik a cséplést korán befejezik és ilyképpen termésfeleslegeiket rövid idő alatt átadják, vagy a haditermény bizományosának önként felajánlják, a terményekért a meghatározott legmagasabb áron felül még külön szállítási prémiumban is fognak részesülni.

A prémiumokat a ministerium a következőképpen állapítja meg, 1918. évi október

hó 1 ig a haditerménynek felajánlott és leszállított illetve szállításra bejelentett vagy az átvevő bizottság által feleslegként megállapított buzáért a termelőnek métermázssáncént a megállapított maximális áron felül 15 korona prémium jár, rozsert, kétszeresért, árpáért, zabért és kölesért pedig métermázssáncént 10 korona ártöbblet. Július 25 és augusztus 5 ig bezárólag a tényleg leszállított minden métermázsa buza, rozs, kétszeres és árpa után a termelőnek a maximális áron felül még külön 15 illetve 10, illetve 5 korona jár mint szállítási prémium.

E kedvezményben a beszolgáltatandó gabonamennyiségre való tekintet nélkül mindenki részesül.

Felhívom tehát a termelő érdekeltségét, hogy a nagy idők komolyságát mérlegelve, az aratási és cséplési munkálatokat mihamarabb kezdjék meg, fejezzék be, s terményeiket a haditermény helyi bizományosának a Magyar Általános Hitelbanknak megvételre önként már is ajánlják fel.

Nagyvárad, 1918. évi július 1-én.

Lukács Ödön
polgármester-helyettes.

Virágzanak az orchideák.

A háboru sok mindent tönkretett, a kertészetet is kikezdte, mert nincs elég munkaező. De a növények nem törődnek az embergyilkolással s tegnapra Nagyváradon kipattantak az orchideák.

Exotikus, fantasztikus gumós növény az orchidea, divatvirág mindenütt a világon, több ezer a fajtája és a színezése. Felül fészeken ül a gumó, felfelé ereszti levelét s alul buvik ki füzérialakban sajtáságos, viaszszerű, fejalaku virágja, színezése gyönyörű, márványos, olykor a fióktigrisre emlékeztet. Egyik faja Stanhopea grandiflora tigrina is erre emlékeztet, a másik a Coeligena cristata szintén érdekes.

Egy berlini világhírű kertészet, Otto Beyrodté, kizárólag csak orchideákat szállít mindenfelől, több száz ember foglalkozik ott orchidea tenyésztéssel 30 üvegházban. Van ott indiai, afrikai, mexikói, braziliai, ceyloni, jávai, szumátrai orchidea.

Nálunk a lat. szert. püspökség kertészete produkálja a legszebb orchideákat, van 5-6 fajta, most nyílik mind, látványnak elsőrangú, mikor a kifejlődött virág nem lassan, hanem halk pukkanás kíséretében egyszerre szétnyílik.

Tegnap kezdődött ez a nagyszerű virágníliás s az orchideakedvelők elárasztották a kertészetet, a hol Tarján Pál főkertész, aki ebben nagy szakember, örömtől ragyogó arccal magyarázta e ritka virág életét és szépségeit. A virág maga hallatlanul kellemes illatu, parfümjé világhírű.

Nagyváradon Limberger György, az O. M. B. főtisztviselője foglalkozik még orchideákkal s egy két kertészetben találni cipripedium példányokat. Fehér Etelka kirkatában is megjelent egy csodaszép orchidea, de rögtön gazdája akadt. Pedig ma egy ilyen virág ára nem 25 márka, mint békében, hanem 200 korona.

Az aratás biztosítása.

Biharmegye gazdái az aratáshoz május hó végéig 5400, ezenkívül egyesek elkésztén mintegy 800, összesen tehát 6200 aratómunkást igényeltek. Ezen óriási munkáshiány biztosítására a honvédelmi miniszter összesen 36 katonai és 5 hadifogoly aratószázadot utalt ki, az alispán 1100 el nem szerződött polgári egyént rendelt ki mint hadimunkást és az iparvállalatoktól 38 hadifoglyot utalt át aratási munkára.

Az aratószázadok legénységének 10 százaléka azonban a miniszteri rendelet szerint állandóan mezőgazdasági szabadságra bocsájtandó, úgy hogy a 3600 katonából tényleg csak 3200 fő dolgozhatik. Így az igényelt munkaerők csak mintegy 75 százaléka áll rendelkezésre és több katonai munkaerőre egyáltalán nincs kilátás.

Igy tehát a gazdák kénytelenek lesznek kevesebb munkaerővel dolgoztatni, sőt akik elkésztén jelentkeztek, egyáltalán nem részesülhetnek közérőben.

A már kiutaltak közül még egy század uton van és ezek is, csak úgy mint a már megérkezettek egyenesen a járási főszolgabírákhoz utaltattak ki, akik az egyesek között az igénylésük arányában azokat kiosztják.

A vármegyei munkabizottság az elosztásba csak akkor avatkozik bele, ha valaki a főszolgabírák intézkedésébe bele nem egyezik.

A korai csépléshez azok részére, akiknek ajánlatát a hadvezetőség elfogadta külön lesz munkaerő kiutalva. Azok részére, kik ajánlatot értenézve nem adtak be, illetve ajánlatuk el nem fogadtatott, az aratás befejezte előtt cséplés céljaira valószínűleg nem lesz munkaerő kiutalható.

HIREK

* A Népszövetségi Hitelszövetkezetnél készpénzzel, vagy pedig csekély befizetésekkel lehet hadikölcsönt jegyezni. Igen kedvező díjfizetés mellett lehet hadikölcsön-életbiztosítást is kötni. Hivatalos óra minden nap d. e. 9-12-ig, d. u. 3-6-ig.

* Az Urleányok kongregációja ma, szerdán délután kirándulást rendez Váradszőlősrre. Gyülekezés fél 4 órakor a Szent László templomban.

* A főispán autóbalesete. Malatinszky Lajos főispán tegnap Aradra indult, ahol a kormánybiztosság dolgait akarta elintézni. Utközben azonban az autó pneumatikja defektust kapott, úgy, hogy a főispán kénytelen volt Nagyváradra visszatérni. Most vasuton megy Aradra, ahol a megyei főispánt látogatja meg.

* Rézgálic kiosztás. Azon körülményre tekintettel, hogy több birtokos még a II-ik kiosztású rézgálicot sem váltotta ki s így abból még nagyobb mennyiségű rendelkezésre áll, az elnökség felhívja a hegyközség tagjait, hogy július hó 7 ig Major Elek hegybíró helyettesnél (Páris u. 28. sz.) személyesen, posta vagy a kerülők útján, okvetlen és pontosan jelentsék be azt a rézgálic mennyiséget, amit kiváltani, illetve átvenni fognak, miután a hegyközség csakis a bejelentett s így még szükséges rézgálic mennyiség leszállítását fogja kérelmezni. Akik a bejelentést elmulasztják, rézgálicra igényt nem tarthatnak. A bejelentett mennyiség átvétele kötelező. Az elnökség.

* A hegyközség közgyűlése. A nagyvárad hegyközségi birtokosság tagjait f. évi július hó 7-ik napjának (vasárnap) d. e. 11 órájára a városháza bizottsági termében tartandó rendkívüli közgyűlésre ezennel összehívom. Tárgy: Márkus János hegybíró nyugalmomba vonulása és nevezettnek kegydíj iránti kérelme. Nagyvárad, 1918 június 29. Székely Sándor s. k. elnökhelyettes.

* Gyászmise. Mikes Ferenc nyug. keresk. és iparkamarai gondnok pár nappal ezelőtt Kispessten elhunyt nejének lelkiüdvéért, az elhunyt végső akaratahoz hiven, holnap, csütörtökön, július 4-én reggel 7 órakor a Kapucinus-rend nagyvárad templomban engesztelő gyászmise lesz.

* Ne csalj a tűzifával! Az aprított tűzifaárusítók visszaéléseiről tudomást szerzett a belügyminiszter. Az a terve, hogy a tűzifának teljes súly szerint való kiadására kötelezi a szatócsokat s faárusítókat. Ezért június 15-ig a hatóságoknak be kell jelenteni, hogy a tűzifát fűrészelve és felvágva árusítják-e a városban s ez az intézkedés hamarosan bevezethető-e?

* Árverés a postán. Az alulírott posta és távirdaigazgatóság közhírré teszi, hogy folyó évi július hó 10-én, délelőtt 9 órakor a nagyvárad posta és távirdaigazgatóság épületében megtartandó árverésen több különféle tárgy fog eladatni, melyek postára adott kézbesíthetetlen küldeményekben találtattak. A tárgyak egyenként fognak árverésre bocsáttatni és a legtöbbet ígérőnek eladatni. A vételár a szabályszerű III-ik fokozat szerinti bélyegilletékekkel együtt azonnal fizetendő. — Nagyvárad, 1918. június 27. Siket Traján, m. kir. posta és távirda főigazgató.

* Letört bimbó. Riszdorfer Imrét és nejét mély gyász sujtotta; alig hat éves kis Magduska leánykájuk rövid szenvedés után elhunyt. Temetése a rokonok és ismerősök részvételével ment végbe.

* A Vörös-Kereszt arató-ünnepe iránt — amint ezt előre is megjósolhattuk volna — óriási az érdeklődés, a rendezőség alig bír megfelelni a jegyek iránti tudakozódásoknak, mert a jegyeket is csak még ma bocsáják ki. A nagyvárad kávéháztulajdonosok e napon jövedelmük 5 százalékát ajánlották fel a jótékony célra és a közönség bizonyára jóakaratu elnézéssel lesz, ha e napon néhány fillérrel többet fizet a rendes árnál megszokott feketéjeért. A rendezőség ezuton kéri fel Nagyvárad urasszonyait, hogy az elárusító sátrakban a háziasszonyi tisztet ezuttal is elfogadni és azon szeretetreméltósággal betölteni sziveskedjenek, amint ezt tették minden jótékony mozgalomnál.

* Uj postahivatal. Biharvármegyében Körösfeketető községben működő távbeszélővel egyesített postai ügynökséget 1918. évi július hó 1-én posta és távbeszélő hivatalá alakítottam át. A postahivatal forgalmi körébe Körösfeketető községet valamint a közgazgatásilag ahhoz tartozó berettyóvígyi fa és mésztermelő telepet és a magyar gyümölcs termelő részvénytársaság telepet osztiom be. Nagyvárad, 1918 június 22. Siket m. kir. posta- és távirda főigazgató.

Haltenberger Vilmos

kelmefestő és vegytisztító gyáranak második számú felvételi üzlete, Szent László-tér, Dell'ortó cég mellett.

Vállal minden szakmájába tartozó munkát, elsőrendű kivitelben, mérsékelt áron.

* Tanulságos római olajlenyomatú levelező-lapok 19 féle változatban kapható a „Tiszántúli” kiadóhivatalában, darabonként 30 fillérért.

* **Felhívás az iparosokhoz.** Felkérem az iparosokat, hogy azokat a munkásaikat, akik a sztrájk alatt nem dolgoztak, arról az időről a betegsegélyzőből jelentsék ki. Czeglédy Jeremiás, elnök.

* **Eladó ház.** Hevessy-telepen a Guttmann féle teleppel szemben magányos ház eladó. Értekezni lehet Budapest VII., Erzsébetkirályné-ut 120—B.

* **Tanítónőjelölt** előkészít felvételi, javító és pótlóvizsgákra. Címe megtudható a kiadóhivatalban.

* A Premontrei Gimnázium épületében **alom-szalmának alkalmas ágy-szalma** f. hó 5-én délután 4 órakor a helyszínen **árverés útján eladatik.** A vevő tartozik a szalmát azonnal elszállítani. *Tartalékkórház Parancsnokság.*

* **Értesítés.** Értesítem a tisztelt szülőket és növendékeimet, hogy a zongora- és énektanítást újból megkezdem. Előkészítetek az énektanítói tanfolyamra, melyet megfelelő előkészülettel 6 hónap alatt ellehet végezni. Jelentkezés csak szerdai napon. Tisztelettel *Lamprecht Mici*, az Országos M. Kir. Zeneakadémián államilag képesített okleveles énekes és okleveles zongora-tanítónő. Arany János-utca 4. Ugyanott új pianó eladó.

Legujabb fűzőket legolcsóbban Kesztenbaum Juliskánál lehet beszerezni.
Rákóczi-ut, (Korona gyógyszerár mellett)
Telefonszám: 827.

Leibchenek félárban!

* **Nőiszabóság — Divatterem.** Elegáns costümök, estélyi és utcai ruhák, aljak, blouzok legszebb kivitelben méret után készülnek. Atalakítások is elfogadtatnak. Tisztviselő-családoknak kedvezmény. Czillér Imre árúházában.

* **Ne dobja ki pénzét új ruhákért,** mert a kitünően bevált ruhafestékekkel régi ruhadarabjait olcsó pénzért házilag átfestheti. Egy levél ára 50 fillér. Németh Pál Aranykereszt gyógyszerárában, városháza mellett.

* **Pemete- és hársfamézcukorka** elhárítja a köhögést és rekedtséget, hurutot, kiváló hangtisztító, oldó hatású. Egy csomag ára 1 korona. Kapható Németh Pál Aranykereszt gyógyszerárában, a városháza mellett.

* **Poloskairtó Noksin** biztos, kipróbált, megbízható **poloskák** irtására. Ára 2-40 K, nagy üveg 5 kor. Kapható Farkas István „Apolló” drogériájában, Rákóczi-ut 7—B.

* **Butorozott szobák** kiadók Zöldfa-épület emeletén. Értekezhetni a szobakezelőnőnél.

* **Ruhafesték** valódi két oroszlán H védjegyű minden színben kapható. Ára 70 fillér. Viszonteladók árendeményben részesülnek. Farkas István „Apolló” drogériája, Rákóczi-ut 7—B.

* **Ór lakással és jó fizetéssel** felvétetik a Fekete sas részvénytársaságnál. Jelentkezni csak délután 3—5 óra között a részvénytársaság irodájában, Saspassage 22. számú lépcső, I. emelet.

* **Kiadó üzlethelyiség.** A Zöldfa épületben a volt kávéházi helyiség (körülbelül 300 négyzetméter terület kiadó. Értekezhetni a „Fekete Sas és Zöldfa r.-t.” irodájában, Sas-passage 22. sz. lépcső, I. emelet. Telefon 14-00.

* **Tyukszemirtő** három nap alatt elmulaszt tyukszemet, bőrkeményedést és szemölcsöket. Ára 2 kor. Kapható Farkas István „Apolló” drogériájában Nagyvárad, Rákóczi-ut 7—B.

* **Egy tisztességesen nevelt fiu** előkelő üzletbe tanulóul felvétetik. Cim a kiadóban.

* **Tavaszi szeplők, májfoltok, bőrvörösség, kiütés, mitreszerek** ellen biztos az **IPO-krem.** Ára 4 kor. és szappan Vióra átmosó ára 6 korona. Kapható Farkas István „Apolló” drogériájában, Rákóczi-ut 7—B.

Kossuth Lajos-utca 2. sz. házban (Szent László-téren) **korcsma, vendéglő és bodegának kiválóan alkalmas üzlethelyiség** hosszabb időre bérbeadó. Bővebb felvilágosítás a Polgári Takarékpénztár r.-t. nagyvárad-i cégénél nyerhető.

* **Jó bizonyítványokkal** rendelkező megbízható egyén hivatalszolgái minőségben állandó alkalmazást nyer az Egyesült Bank és Takarékpénztárnál, Bémer-tér 4.

* **Tanuló** fizetéssel és ebédkosztal felvétetik Fehér kesztyűs és kötszerész üzletében Bémer-tér.

Színház.

Heti műsor:

Szerda: Válás után.
Csütörtök: Gólem. (Berger Baranyi Margit fellépte.)
Péntek: Szép Heléna.
Szombat délután: Kóristalány.
Szombat este: Névtelen asszony. (Haverland Gusztáv fellépte.)
Vasárnap délután: Hotel Imperial.
Vasárnap este: A cigány. (E. Kovács Mariska fellépte.)

Válás után. A francia, ötletekkel teli, finoman szellemes vigjáték irodalmának egyik legjobb alkotása a Válás után, amelyet szerdán elevenít fel a színház. Az előadásban a társulat vigjáték együttesének első-rangu tagjai vesznek részt.

A **Gólem** csütörtökön este tölti be a műsort. Berger Baranyi Margit, Tompa Béla egyik jeles növendéke lép fel benne. Berger Baranyi Margit Vigh Manci szerepét játssza, amelyben kellemes hangja és sikkes tánca egyaránt igen előnyösen érvényesül.

Haverland Gusztáv, a kiváló tehetségű fiatal színész e hét folyamán, szombaton este lép fel a Névtelen asszony című nagyhatású drámában, amelyben a védőügyvéd sok elmélyedést és színészi tudást igénylő szerepét fogja játszani.

E. Kovács Mariska fellépte. E. Kovács Mariska, a közönség méltán becézett kedvence, akinek nagystíliú drámai művészete, már oly sokszor ragadta el a közönséget, legközelebb vasárnap este lép fel. Ez alkalommal Szigligeti Ede egyik legszebb színpadi alkotása: a Cigány kerül színre, a melyben E. Kovács Mariska egyik legjelesebb szerepét fogja ragyogó művészetével játszani.

Nordisk-attrakció az Apollóban. Az Apolló mai műsora kétségkívül nagy érdeklődést fog kelteni a mozi hívei körében. Az igazgatóság megszerezte a legujabb Nordisk-szenzáció előadási jogát és két estén át hozza színre a Putifárné című filmdrámát.

Babérrerdő és virágosó. Az értékes, komoly művészet méltó megbecsülésének ebben a régi, de örökké új poétikus keretében a babérrerdő és virágosóban fog lezajlani a jövőhét színházi műsora, amelyet mint az idény utolsó hetét, a bucsuzásoknak szánt a színész vezetésével. És a színháznak ezekre a kedves, meleg és meghitt háziünnepélyeire, az idén eddig szokatlan élénkséggel készült a város közönsége is. Előkelő hölgyek, a társadalom vezető tényezőinek védnöksége alatt, különböző rendezőbizottságok alakultak, a melőek a maguk távozó kedvenceik számára igyekeznek a bucsuzás estéit minél színesebbé, minél imponzánsabbá tenni. Az előjelökből ítélve,

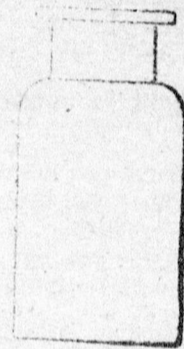
már megállapíthatjuk, hogy még a béke boldog időiben sem volt oly ragyogóan fényes a szezo nzáró hét, mint amilyenek az idén ígérkeznek.

VIGADÓ mozgó-színház	MA
	Kiengesztelődés. Ansenburger színműve 4 felv. Az előadások vasárnap d. u. 3 órakor, hétköznap 1/27 órakor kezdődnek

APOLLÓ mozgó-színház	MA
	Putifárné. Társadalmi dráma 4 felv. Az előadások vasárnap d. u. 3 órakor, hétköznap 1/27 órakor kezdődnek

Nyílttér.*

HETI ÁRJEJYZÉK:

Porcellán mozsár ütővel	12—
Majolika gyümölcsállvány 6 tányérral	15—
Majolika tálcá fogóval	8—
Majolika cukortartó díszes	8—
Majolika gyümölcskészlet	8—
Vizes készlet csiszolt üvegből	12—
Boros	12—
Likör	12—
Befőttes készlet kristály fehér	12—
Gyümölcs készlet kristály üvegből	12—
Majolika fali sőtartó színes	8—
Majolika vizeskancsó színes	10—
Kenyérkosár színes üveggel	10—
Chinaezüst cukortartó	10—
Chinaezüst gyümölcsállvány	10—
Majolika virágváza színes	5—
Majolika virágtálcák	5—
Majolika díszfigura	5—
Porcellán főzőlábas	5—
Porcellán főzőfazék	5—
Teáskészlet színes aranyozással	50—
Kávékészlet színes aranyozással	50—
Feket-skészlet színes aranyozással	50—
Ebédlőkészlet felszerelve sz. aranyozással	150—
Hideg felvágottas készlet sz. aranyozással	40—
Mosdókészlet színes finom díszítéssel	50—
Falitükör színes aranyozott kerettel	30—
Asztali-lámpa teljesen felszerelve	25—
Függő-lámpa teljesen felszerelve	30—
Teáspohár chinaezüst foglalatban	8—
Teáscsésze színes finom aranyozással	4—
Kávécsésze	4—
Köpöcsésze	5—
Főzőlábas barna tüzálló füllel	5—

Nippek, Figurák, Szent Antal szobrok, Mária szobrok, Szentelt víztartók, Konyhaberendezési cikkek, Képek, Ablaküvegezés.

Eladás nagyban és kicsinyben!!

KOMLÓS TESTVÉREK

üveg, porcellán, lámpa, táblaüveg és díszműáru nagykereskedés.

Nagyvárad, Zöldfa-u. 13. sz.

Telefonszám 372.

Főszerkesztő: **Dr. KRÜGER ALADÁR.** Felelős szerkesztő: **Dr. PAPP KÁROLY.**

Kiadótulajdonos: **Szent László-nyomda r. l.**

Eladó házak!

Fürdő-utcán 16. és 22. számú két sarokház eladó.

Felvilágosítást nyújt:

dr. Imrik Gusztáv ügyvéd
Sal Ferenc-utca 15. sz.

Telefon-szám: 4-16.

Szent László Püspök gyógyfürdő

Nagyvárad mellett.

A kénes hévíz források természetes forrása 42°C Kénes hőforrását már 300 év óta használják bámulatos gyógyhatással köszvény, csusz, csontbajok, női betegségek és hasonló fájdalmas betegségek ellen.

Mindenről kellőleg gondoskodva van!

500 holdas fenyőerdő közvetlen a virágos park mellett. Villanyvilágítás az egész telepen és az összes szobákban. — Nagyszabásu nyári uszoda 26°C folyton befolyó forrásvízzel, uszástanítás, napfürdő, homokkura. Fürdőismertetőt küld: az Igazgatóság.

Felső kereskedelmi és polgári iskolai magánvizsgákra előkészít felelősséggel a Donát-féle ker. magántanfolyam.

Minden hónapban kezdődik új ker. tanfolyam hölgyek részére

gyors- és gépirásra, ker. számtanra, könyvvitelre.

Beöthy Ödön-u. 30. Telefon 1600.

LEGF. BUZACSRIZ,

folyékony „ARGOS” csiriz, faszeg, mindenféle CIPÉSZKELLÉKEK, BŐR-TALPVEDŐK stb. Legf. CSONTENYV

kapható Stern Miklós bőrhulladék-üzletében Nagyvárad, Zöldfa-u. 9. sz.

Vidékiek kérjenek árajánlatot

Eladó

2 ágy ruganyos lószőrmatraccal
2 „ ruganyos betéttel
2 éjjeli szekrény
nagy ebédlő asztal
bicikli és konyhaasztalok

Csengery-utca 2-a szám.

Mocsáry Sándor

TELEFON: 1404.

Zöldfa-épület, utcai helyiség.

Villany- és vízvezetékszerelő,
bádogos, lakatos, műszerész és
bronzműves.

Írógép, gramofon, kerékpár és
National Cassa javító. Elektrotechnikai
cikkek; 1/2 Wattos Wolframszálas
Tungsram-égők, villanyvasa-
lók állandóan raktáron. ::

GÉPMUNKÁS

felvétetik

a Szent László-nyomdában.

ÁLTALÁNOS TAKARÉKPÉNZTÁR RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

Nagyvárad, Bémer-tér 2.

Befizetett részvénytőke 1.000.000 kor.

Elfogad takarékbetéteket könyvecskékre és folyószámlára és azt előnyösen kamatoztatja. Leszámítol váltókat. Engedélyez előnyös feltételek mellett jelzálogkölcönöket törlesztésekre. Előleget ad értékpapírokra.

Több kisebb nagyobb bérház

ELADÓ.

A vételhez szükséges jelzálogkölcönöket előnyös feltételek mellett bonyolítja le a ::

Nagyvárad Takarékpénztár
Teleky-utca 2. sz.

Félix gyógyfürdő

Nagyvárad mellett

Kelet-Magyarország leglátogatottabb hévíz fürdője. Természetes 49°C hőmérsékletű forrás, köszvény, csusz stb. ellen

Télen-nyáron nyitva!
Villanyvilágítás!

Téli szeziónban (október-május) pensiórendszer. Prospektust díjtalanul küld a

Fürdőigazgatóság.

A Félix-fürdő kedvezményes jegyei a Munkásbiztosító Pénztárnál kaphatók

A Sajtó hölgybizottság

könyv és lapterjesztő vállalata: a Kossuth Lajos-utcai trafikban ajánlja könyveit és lapjait

Ne vásároljunk könyveket, mielőtt szét nem néztünk a Sajtó hölgybizottság

BIZOMÁNYI ÜZLETÉBEN
Támogassuk ezen új vállalatot!!!

Beraktározás.

Áruk, butorok, termények stb. hosszabb vagy rövidebb időre való beraktározására megfelelő helyiségek, ezeken kivül boros- és szárazpincék, istállók, kocsiszinek is állanak rendelkezésre. A beraktározott árukat tűz- és betörés ellen biztosítjuk. Közelebbi felvilágosítással szolgál a

Fekete Sas és Zöldfa R.-T. beraktározási osztálya.

Iroda Sas-passage 22. sz. lépcső.

TELEFONSZÁM: 14-00.

NAGYVÁRAD VÁROS VILLAMOS MŰVE

IRODA, RAKTÁR ÉS TELEP: NAGYVÁRADON, VÁR-TÉR 1. SZÁM.

Értesítjük a város t. közönségét, hogy villamos főzőedények, Wolfram és egyéb izzólámpák a legolcsóbb árban kaphatók. Telefon rendelésre izzólámpák díjmentesen házhoz szállíthatnak. Elvállalunk villamos világítási és erőátviteli berendezéseket. Egész éjjel ügyeletes szolgálat. Csillárok, 1/2 wattos izzólámpapótlók 2000 gyertyafényig. Villamos motorok nagy választékban kaphatók. Költségvetéseket díjmentesen készítünk.

A telep telefonja 514.

Főszerelő telefonja 55.

Betűszedő tanulóknak fiú és berakó tanulóknak leány fizetéssel felvétetik

a Szent László-nyomda részv.-társaságnál.